

Handläggare
Annelie Johansson
Telefon: 08-50821521

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-09-26

Stockholms stads program för stöd till anhöriga

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stockholms stads program för stöd till anhöriga har under 2024 reviderats och förslag till nytt program för socialtjänstens verksamheter har tagits fram. Förvaltningen är positiv till det framtagna förslaget till programmet för stöd till anhöriga. Förvaltningen lämnar synpunkter på att stadsdelsnämndernas basutbud behöver kompletteras med stödsamtal för att inte riskera att urholka anhörigstödet.

Bakgrund

Remissen Stockholms stads program för stöd till anhöriga har skickats till alla stadsdelsnämnder inom Stockholm stad, samt till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor, Kommunstyrelsens pensionärsråd, Anonyma Alkoholister, attention, Autism- & Aspergerföreningen Stockholm, Brukarföreningen Stockholm, Demensföreningen i Stockholm, Funktionsrätt Stockholms stad, Maskrosbarn, Musketörerna, PRO Stockholm och SPF Stockholm.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg. Pensionärsrådet har inkommit med sina synpunkter, se bilaga.

Ärendet

Stockholms stads program för stöd till anhöriga har under 2024 reviderats och förslag till nytt program för socialtjänstens verksamheter har tagits fram.

Stockholms stads program för stöd till anhöriga är en fortsättning på programmet för stöd till anhöriga 2021-2024. Programmet ska ange

ramar och riktning för hur stadens socialtjänst ska arbeta med stöd till anhöriga.

Inför revideringen har socialförvaltningen och äldreförvaltningen tagit hänsyn till pågående omställning till en långsiktig hållbar socialtjänst utifrån förslag till ny socialtjänstlag samt omställningen till god och nära vård och omsorg. Det genom att lyfta fram betydelsen av tidiga och förebyggande insatser samt vikten av att utgå från den enskildes behov och situation i mötet med den anhörige.

Ändringar som gjorts är bland annat revidering av syfte och mål, förändring i disposition och omfattning, förtydligande om målgrupp, uppdatering av underlag, tillägg om nationell anhörigstrategi samt tillägg om mänskliga rättigheter.

I programmet ingår fem fokusområden med tillhörande aktiviteter som ska genomföras och löpande följas upp av socialnämnd, äldrenämnd och stadsdelsnämnderna. Dessa anger prioriterat arbete för stöd till anhöriga och består av:

- Information om socialtjänstens stöd till anhöriga
- Kunskap och kompetens
- Stöd till anhöriga
- Samverkan
- Systematisk uppföljning

Genomförande av aktiviteterna planeras med fördel in i verksamhetsplaneringen och integreras i verksamhetsuppföljningen.

Syfte med programmet

Programmet syftar till att öka kvaliteten i Stockholms stads socialtjänst så att anhöriga upplever att de har en bra livssituation och får likvärdiga insatser oavsett var i staden de bor.

Mål med programmet

- Stockholms stads socialtjänst har ett anhörigperspektiv som genomsyrar alla verksamheter och yrkesgrupper som möter anhöriga.
- Anhöriga görs delaktiga i den närståendes omsorg, stöd eller vård i den mån det är möjligt utifrån frivillighet och samtycke.
- Anhörigas behov uppmärksammas och anhöriga erbjuds stöd med kvalitet.

Stadsdelsförvaltningarnas basutbud enligt programmet
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda anhöriga ett basutbud av generella insatser. Dessa består av:

- Information – tillhandahålla stadsdelspecifik information till anhöriga. Det kan till exempel handla om stöd som erbjuds till anhöriga inom stadsdelsnämnden, kontaktvägar, och aktiviteter riktade till anhöriga.
- Vägledande samtal – ett vägledande samtal innehåller information om vilka rättigheter den anhörige och den närstående har.
- Anhörigrupper och träffpunkter – stadsdelsnämnderna ska erbjuda anhöriga möjligheter att träffa andra anhöriga i syfte att få aktiviteter för avkoppling och återhämtning samt erfarenhetsutbyte.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till det framtagna förslaget till programmet för stöd till anhöriga.

Förvaltning lämnar synpunkter på att basutbudet för stadsdelsförvaltningarna behöver utökas till att det även inkluderar att erbjuda stödsamtal. I förslaget är det endast vägledande samtal som ingår i basutbudet. Det finns behov av mer än bara vägledande samtal, att erbjuda stödjande samtal är en av anhörigkonsulenternas viktigaste verktyg, och går även i linje med nya socialtjänstlagen tanke med det förebyggande perspektivet.

I förslaget finns stödsamtal beskrivet som ett stadsövergripande stöd och komplement till stadsdelarnas anhörigstöd. Stödsamtalen erbjuds anhöriga till; personer med missbruk- eller beroendeproblematik, personer med koppling till våldsbejakande extremism, personer med en kriminell livsstil och personer i kriminell miljö som drabbats av skjutningar och dödligt våld. För jämlikheten inom staden och för alla målgruppers anhöriga är det väsentligt att alla stadsdelar kan erbjuda stödsamtal.

Förvaltningen ser en risk med att stödet urholkas om inte stödsamtal finns med i basutbudet. Det räcker inte med att få information eller vägledande samtal utan oftast finns det behov av mer stödjande form av samtal i en besvärlig situation. Det stödjande samtalet är inte bara viktigt för den anhörig utan även för den närståendes hälsa, utveckling och möjligheter att ta emot hjälp från samhället. Utöver detta så finns stödjande samtal med i funktionsbeskrivningen för anhörigkonsulenter inom äldreomsorgen

- Erbjud stödjande samtal, utifrån evidensbaserade metoder, för att ge anhöriga som vårdar, hjälper eller stödjer en närstående som är 65 år eller äldre.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Eva Alama
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remissunderlag Förslag till program för stöd till anhöriga
2. Pensionärsrådets synpunkter

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2024-09-11
Eva Alama, avdelningschef	2024-09-11